

האליזר

עלון לשבת קודש

בס"ד

דברי מחשבה והלכה, ומהנעשה בבתי הכנסת

לע"נ יוסף בן אליה וחממה ז"ל לבית גיאת
לע"נ משה בן זילפה ואליאס ז"ל לבית חיימי

נושא השבוע: נישואין (כג)
ההפטרה: "למה תאמר" (ישעיה מ')

י' בחשוון תשפ"ג 1448 (שנה כח')

פרשת כר-כר

"ולאברם היטיב בעבורה" (יב, טז)

לעולם יהא אדם זהיר בכבוד אשתו, שאין הברכה מצויה בתוך ביתו של אדם אלא בשביל אשתו, שנאמר: "ולאברם היטיב בעבורה", הוא שאמר רבא – הוקירו נשותיכם כדי שתתעשרו (גמ' בבא מציעא נט.). ומבאר המהרש"א כיצד בגמרא למדו כך שהרי לפי פשוטו הוא מקרא חסר שהיה צריך ע"פ הפשט לומר ולאברם היטיב "פרעה" בעבורה. ולכן דרשו "היטיב", מי שבידו הטובה והברכה, היינו הקב"ה, הוא שהיטיב לו בעבור שכיבדה והוקירה זכה לכל זאת.

"...הנה לא ידעתי כי אשה יפת מראה את" (יב, יא)

שרה אמנו היתה אחת מארבע נשים היפות ביותר בתבל, ואעפ"כ אומר רש"י עד עתה לא הכיר ביופיה מתוך הצניעות שהיתה בשניהם, לומר לנו שכבודה של האישה מתבטא בצניעותה בבחינת: "כל כבודה בת מלך פנימה". כמו שבת מלך מתהדרת בבגדים מכובדים ובכתרה בכל יום ואין הם מכבידים עליה ואדרבא שהולכת בחוסר צניעות גורמת ליחס של זלזול כלפיה.

"ויהי ריב בין רועי מקנא אברם ובין רועי מקנא לוט... ויאמר אברם אל לוט אל"

לא תהי מריבה ביני ובינך... כי אנשים אחים אנחנו" (יג, יז-יז)

למה נאמר תחילה "ריב" בלשון זכר, ואח"כ נאמר "מריבה" בלשון נקבה? אלא כך דרכה של מחלוקת בתחילה היא "ריב" פעוט המתפתח ונהפך ל"מריבה", בבחינת אם, המולידה עוד ועוד ולדות, על כן יש להשתדל להפסיק את המחלוקת בעודה באיבה כשהיא בלשון "ריב" ולא לתת לה להתפתח ולהפוך ל"מריבה" הגודלת ומתעצמת.

הוא הדין בחיי נישואין אם מתגלע ריב קטן ביותר מיד ישתדלו בני הזוג לישר את ההדורים ולא לחכות שתהיה "מריבה", שח"ו עשויים להגיע למה שאמר אברהם ללוט "היפרד נא מעלי".

מדוע שרים "אשת חיל" דווקא כליל שבת?

מזמור "אשת חיל" בא לבטא את ערכה וחשיבותה של האשה כהוקרה על כל פעולותיה בנשיאת עול חיי המשפחה, ונתקן לאומרו במיוחד בליל שבת שאז כל נשות ישראל הכשרות אחרי יום מפרך בהכנת תבשילים ונקיון הבית לכבוד השבת וכן בכל ימות השבוע, הבאים לבטא את הכרת הטוב לאשה ע"י פיוט זה.

יופי ללא אופי! (מפי הרב מרדכי רוט- יועץ נישואין)

העולם שלנו מלא בדמיונות, כזה הוא המקרה של פלוני... שהיה

נשוי 8 שנים, אך חשב שאשתו לא מספיק יפה, הוא החליט להתגרש

ולהתחתן עם "אישה יפה" - לטעמו, אלא שאז הוא נפל בפח...

לפני תקופה קצרה, קיבלתי טלפון מיהודי: "מרדכי, אני חייב לדבר איתך ולשתף אותך במה

חיוך ושתיקה הם מתנות שהקב"ה נתן לאדם: חיוך זו הדרך לפתור בעיות ושתיקה זו הדרך למונען

ע"פ "אור החיים" אופק תל אביב * לא לעיין בזמן תפילה * שקיעה 4:45-4:49 * סוף זמן ק"ש 8:08-8:11

יציאת שבת: 5:54

יציאת שבת: 5:19

כניסת שבת: 4:29

שעובר עליי...

וכך הוא סיפר לי - הייתי נשוי במשך שמונה שנים אומנם לא הכי באושר אבל סחבתי... יש לנו שלושה ילדים מקסימים, הייתה לי ולאשתי עבודה מסודרת.

אך הייתה לי בעיה אחת, לא הבנתי שבחיים צריך להשלים עם דברים מסוימים ולהבין שלא שורפים את מה שיש בגלל מה שאין.

ואחד הדברים החשובים בחיים בשביל 'לשרוד' זה ללמוד שיש דברים שלא ניתנים לשינוי וצריך ללמוד ליהנות מהטוב הקיים אצל השני.

את חטאיי אני מזכיר...

לא יודע איך להסביר לך את זה, אבל אשתי לא הייתה טובת מראה לטעמי, הפריע לי מאוד המראה שלה. המחשבות היו משגעות אותי: איך לקחת אותה? תראה איך היא נראית! צריך מינימום של יופי!

היצר לא הפסיק להפריע לי, ובמקום להסתכל על היופי הפנימי שלה הייתי טיפש והסתכלתי רק על היופי החיצוני שלה.

לא שהיא הייתה מכוערת אבל כשהשטן מתלבש הוא יודע איך להתלבש.

בגלל שלא הייתי מרוצה אז הייתי משגע את אשתי שהיא תתלבש כך או כך, אבל זה לא עזר וזה רק הגביר את האובססיה שלי בנושא הזה.

לא רוצה לפרט מה קרה ואיך זה קרה והמבין יבין...

כנראה שאולי הייתי אכזרי מדי ואנוכי מדי, בגלל התאוה שלי אני מאמלל שלושה ילדים ואישה. גם פשוט לא הבנתי שאני בסופו של דבר מאמלל את עצמי בצורה האיומה ביותר.

אז קרה מה שקרה, אשתי התחננה אליי שלא אתגרש והיא תעשה את הכול כדי לרצות אותי, אבל ליבי היה אטום, שהשם יסלח לי.

התגרשתי מאשתי והתחתנתי עם אישה אחרת כמיטב חלומותיי ודמיונותיי.

בחודשים הראשונים לאחר מכן הייתי בעננים...

אבל לאחר מספר חודשים נחתי ישר לקרקע. היא אומנם הייתה במראה כמו שדמיינתי כל חיי אבל הפנימיות שלה הייתה ריקה מתוכן!

כל מעייניה היו נתונים אך ורק לכסף, בגדים וקניות. ומה שהכי גרוע - היא לא הייתה טובת לב באמת כמו אשתי הראשונה שהייתה נאמנת, מסורה ודואגת באמת לצרכיי.

הראו לי משמייים מידה כנגד מידה - קיבלתי אישה שממש דואגת רק לעצמה כמו שאני חשבתי רק על עצמי.

אט אט החלו מריבות שהפכו לקשות מיום ליום, עד שהגיע מצב שפשוט לא יכולתי להסתכל בפניה מרוב שהיא הייתה מציקה לי ופוגעת בי.

לא עברה שנה והתגרשתי מאשתי השנייה.

רק אז הבנתי את גודל הטעות שעשיתי, כשהתגרשתי לראשונה ובגדתי באישה כל כך טובה ומיוחדת שרק דאגה לי, אבל במראה שלה היא לא הייתה כפי דמיונותיי ותאוותיי.

במקום להתמקד בעיקר ולהתחבר אל היופי האצילי שלה בחרתי רק להסתכל על היופי החיצוני שלה. בחרתי לשרוף את מה שיש בגלל מה שאין. אני מודה שהייתי צריך לטפל בטירוף שהיה לי אז, אבל פשוט הייתי אטום ולא שמעתי בקול אחר, רק בקול שהיה בראש שלי שאמר לי

שאם תהיה לי אישה שהיא נראית כך וכך אז אני אהיה מאושר ושמח, ואז יהיה לי טוב.

למפרע אני מבין שהייתי צריך לטפל בזה ואולי לנסות להגיע להבנות מסוימות עם אשתי כדי שתעשה מספר שינויים בדברים שהפריעו לי.

אבל באמת לאמיתה זה לא היה עוזר, כי בחרתי באותו זמן להסתכל רק על מה שאין ולא על

מה שיש. לא נתתי הזדמנות אחרת.

את העונש שלי כבר קיבלתי, אשתי הראשונה התחתנה כבר עם מישהו אחר, אדם טוב יותר ממני שבוודאי יודע להעריך את היופי הפנימי שלה, ואת הדאגה והמסירות שלה. אני כבר מספר שנים גרוש ופצוע ושותת דם".

אני נתקל לפעמים באנשים שיש להם חיים כל כך טובים בחיי הזוגיות או במקום העבודה וכד' אבל פעמים רבות הם בוחרים להרוס כמו ידיהם את הטוב שיש להם בגלל מה שאין להם, ואז עושים צעדים בלתי הפיכים הגורמים לאבד את הכול.

לפעמים זה מתחיל מאובססיה קטנה שהאדם במקום שיעצור אותה הוא ממשיך לדרדר את עצמו עד שאין לו כבר שליטה על זה.

תזכרו, לא שורפים את מה שיש בגלל מה שאין. ועוד דבר קטן: אין כמו יופי פנימי, יופי חיצוני כלה והולך, "שקר החן והבל היופי..."

נאמר במשלי (י"א, כ"ב): "נזם זהב באף חזיר, אישה יפה וסרת טעם", וביאר שם הגר"א כי המראה של אדם תלוי בלב לכן מי שיש לו מידות טובות הוא נקרא יפה מראה.

הלכות נישואין [יא]

פינת ההלכה

א. חייב כל אדם לשאת אשה (ש"ע אבה"ע סי' א ס"א, וגם על האשה יש חובה להתחתן (הרמ"א סי"ג ע"ס). ובדור שלנו בו גדולים הפיתויים והניסיונות בנושא צניעות מצוה גדולה להזדרז ולהינשא (ולקו"י להש"ל ילחק יוסף שובע שמחות ח"א מהדורא תשס"ה פ"א ס"ג).

ב. ישתדלו כל אחד ואחת לסייע בלשדך למטרת נישואין את הבחורים והבחורות הנמצאים באזורם (ולקו"י פ"א ס"כ), נישואין כהלכה לגר"מ כהן סי' א ס"א). ובפרט מעוכבי השידוכין הנמצאים בשכונות (בבחינת עניי עירך קודמים גמ' בבא מליעא ע"א).

וכל העוסק בשידוכין מסייע בקיום העולם ועם ישראל (ולקו"י להש"ל ילחק יוסף שובע שמחות ח"א מהדורא תשס"ה פ"א ס"א) ובבניין בית המקדש העתידי (ע"פ גמ' ברכות ו).

מעמד החופה וקידושין [ח]

ג. מעיקר הדין אין מניעה להשתמש ברמקול בעת שמברכים ברכות האירוסין ונישואין בחופה וכן נהג מר"ן הרש"ל צ"ר רבי עובדיה יוסף צוק"ל כשערך חופות.

אמנם יש מחמירים שלא לברך ברכות אלו דרך הרמקול [וטעמם: כיון שהקול שיוצא מהרמקול, אינו קולו של המברך (קול אחר דומה)] (אמנם אף לשיטת המחמירים בזה בקריאת הכתובה אפשר לכתחילה לקרא דרך הרמקול) (ש"ת להש"ל מר"ן ילחק יוסף ח"ב סי' י).

ד. סיום הליך הנישואין, אחרי ברכות החופה הוא כשהחתן והכלה מתייחדים ב"חדר יחוד" (ש"ע אבה"ע סי' נה ס"א, ולקו"י ע"פ סי' ס"א) היינו שנמצאים לבדם בחדר סגור שמייוחד להם למס' דקות (ולקו"י ע"ס) אלא שנחלקו מתי יש לבצע זאת:

האשכנזים: מנהגם שמיד לאחר החופה החתן וכלה מתייחדים בחדר יחוד (ש"ת תשובות והנהגות לגר"מ שטרנבוך ח"ו סי' רסב, שכן שכיב לגאון ישכר מאיר סי' כב, ולקו"י פ"ב ס"א).

הספרדים: מנהגם שרק בסיום הסעודה והחתונה כשהולכים החתן וכלה לביתם עושים זאת (מר"ן להש"ל רבי עובדיה יוסף בש"ת יביע אומר ח"ה אבה"ע סי' ה, ש"ת יחווה דעת ח"ה סי' סב, ילקוט יוסף למר"ן להש"ל רבי ילחק יוסף פ"ב ס"א, וכן כל הרבנים המובאים להלן בסעיף ו).

ה. לאחר חדר יחוד הסתיים תהליך הנישואין והכלה נחשבת אשת איש גמורה וחייבת בכיסוי ראש כנשואה, ואם אינה שמה כיסוי ראש עוברת על איסור תורה (ש"ת יח"ד ח"ה להש"ל ע"י סי' סב). ולכן: **לאשכנזים:** מיד לאחר חדר יחוד שאחר החופה חייבת הכלה לשים כיסוי ראש כנשואה (ש"ת שבת הלוי לגר"ש הלוי ואורח ח"י סי' רנט, ש"ת לא נדברו לגר"י זילבר ח"ב סי' ט), היינו מטפחת או פאה כמנהגם.

לספרדים: רק בסיום החתונה לאחר שהחתן וכלה מגיעים לביתם חייבת הכלה בכיסוי ראש (ולקו"י פ"ג ס"א, ש"ת יח"ד להש"ל עובדיה יוסף ח"ה סי' סב, בית חתנים לגר"מ פניני ח"ב עמ' רל-רלא בשם מר"ן הרב בן זיון אבא שאול, הרב זלמן כרוך מלמד באתר "הישיבה", הרה"ג מאיר מאוזן ראש ישיבת כסא רחמים בחוברת אור התורה אייר תשמ"ג, הרב שלמה בן רחמים באתר מרכז הרב ציוןשלים).

אך אם עשו חדר יחוד כאשכנזים מיד לאחר החופה הרי מיד אחרי החדר יחוד חייבת הכלה בכיסוי ראש (ש"ת יח"ד להש"ל עובדיה יוסף ח"ה סי' סב, ש"ת יביע אומר ח"ה אבה"ע סי' ו, הליכות עולם ח"ב פר' שופטים סוף ס"ג, ולקו"י להש"ל ילחק יוסף פ"ג ס"ב, הרה"ג מאיר מאוזן ראש ישיבת כסא רחמים אור תורה אייר תשמ"ג, קובץ בתורתו חופה

וקידושין ח"א עמ' קלז-קלח, הגיטין כהכנה להגדה הגדולה נקי עמ' 225).

ו. חתנים המנסים לעשות חדר יחוד ללא יחוד בפועל כדי שהכלה לא תתחייב בכיסוי ראש בצאתה אין זה מועיל להם, והכלה חייבת לצאת מחדר היחוד עם כיסוי ראש כנשואה גמורה בין לאשכנזים ובין לספרדים. כגון:

- כשנכנסים לחדר יחוד בלי לנעול את הדלת אחריהם ומודיעים לחבריהם ומכריהם שהם רשאים להיכנס בכל עת שירצו, כדי שלא יחשב יחוד גמור- אין זה מועיל להם והכלה חייבת לצאת בכיסוי ראש מחדר יחוד.

- כשנכנסים לחדר יחוד ומשאירים דלת מעט פתוחה או שנכנס איתם ילד קטן או הצלם גם זה אינו מועיל והכלה חייבת לצאת מחדר יחוד עם כיסוי ראש.

הטעם: כיוון שהחתן והכלה נמצאים בחדר המיוחד להם אע"פ שאינם מתייחדים לבדם זה נחשב חדר יחוד לעניין מחויבות הכלה לכיסוי ראש כנשואה גמורה כפי שמשמע מהרמב"ם. מה גם שעצם הכניסה לחדר יחוד גורמת להרהורי עבירה, שההמון לא יודעים שזה חדר יחוד פתוח. (משנה ברורה לחפץ חיים סי' קלט ס"ק לז, שו"ת הראשון לאיון יצחק יוסף ח"ב אבה"ע סי' ט, בקובץ בתורתו לגאון אליהו בחבטו עמ' קמח-קנח, ס' בית חתנים לגר"מ פניני ח"ב פ"י הערה ט).

ז. אם יש מצב צפוי שראש הישיבה מחייב את הבחורים שלומדים אצלו בישיבה כשמתחתנים לעשות חדר יחוד מיד אחרי החתונה או גורמים אחרים, אל לחתן לעשות מריבות כדי שלא יפסיד את שמחת חתן וכלה, ומצד השני הכלה לא מוכנה לצאת מחדר יחוד עם מטפחת, הנכון הוא שמיד לאחר חדר יחוד תחבוש באותו לילה בלבד פאה נוכרית (שו"ת הראשון למר"י יצחק יוסף שם עמ' תלח). למעשה: לפני החתונה תשכיר הכלה פאה [לא תקנה] והפאנית תעשה לה תסרוקת בפאה ועם זה תהיה הכלה כל החתונה כולל ביציאה מחדר יחוד (ז.ע).

[ותוספות שיער לשער טבעי אפילו ברמה של 50% אינן נחשבות כיסוי] (הידברות שאלה מס' 300318).

ח. חתן וכלה ביום נישואיהם נמחלים כל עוונותיהם והם פותחים דף חדש בחיים (ע"פ גמ' יושלמי יסורים פ"ג הל' ג, גמ' בבלי יבמות סג). והרי שיער באשה נשואה ערוה ואסור לראותו (ע"פ שו"ע אורח"י סי' עה ס"ב). וכשיוצאת בגילוי ראש מחדר יחוד שלאחר החופה הרי היא צוברת מאות איסורים כנגד כל הגברים שבאולם שרואים אותה כך, ולכן תאזור הכלה עוז ותעצומות ולא תוותר על כיסוי ראש היינו:

ספרדיות: עדיף מטפחת וכשאי אפשר פאה באופן חד פעמי בליל החתונה בלבד ולא יותר, וביום שאחרי מטפחת בלבד.

אשכנזיות: כמנהגם.

להעיר ולעורר

א. חייב כל אדם [נשים פטורות] מגיל 13 לקרא בכל שבוע את פרשת השבוע "שניים מקרא ואחד תרגום" בנוסף לקריאת התורה ששומע בבית הכנסת בכל שבת (שו"ע אורח"י סי' רפה ס"א, ילקו"י סי' רפה ס"ט) שכל המשלים פרשיותיו עם הציבור מאריכים לו ימיו ושנותיו (גמ' זככות ה): -היינו לקרא את פרשת השבוע כל פסוק פעמיים ופעם אחת תרגום (אונקלוס- שנמצא בצד המקרא) וכך לגבי פסוק הבא וכך הלאה עד סיום הפרשה (מגן אברהם סי' רפה ס"ק א, ילקו"י ס"ח). יש נוהגים לקרא בכל יום אחר תפילת שחרית [חוק לישראל] מקצת הפרשה "שניים מקרא ואחד תרגום" ומסיימים בערב שבת (משנ"ב סי' רפה ס"ק א, ילקו"י ס"ט). מי שהשעה דחוקה לו יכול לקרא את פרשת השבוע כולה ושוב לקרואה כולה ואז לקרא את כל התרגום על הפרשה כולה (ילקו"י ס"ט).

ב. השנה, שנת תשפ"ג שנת "מעשר שני" להפרשת תרומות ומעשרות. בירקות זה מ-א' תשרי עד סוף השנה ובפירות מ-טו' בשבט תשפ"ג ועד טו' בשבט שנה הבאה.

לשומרי שמיטה: אלו חירות שאפשר לקנותם בשווקים החופשיים (לאחר הפרשת תרומות) -איזוב מצוי, אגנס, אספרגוס, ארטישוק, במיה הודית, בננה, חסה, טרגון, לואיזה, לימניתועשב לימון, מליסה, מרווה, נענע, פאפיה, פסילורה ושעוניות, צלף, רוזמרין, תירס.

פירות: קובו ואגוז פקאן -רק בתשרי תשפ"ד, זית שמן - רק בתשרי תשפ"ד ולא כפי שמופיע בלוח שהוצאנו לגבי אתרוג - אע"פ שהוא קדוש בקדושת שביעית - מותר להכין ממנו לכתחילה ריבה (הרב שאלחורונו) שביעית [המים שמבשלים את האתרוג מס' פעמים להוציא את המרידות מהאתרוג מותר לזרוקם] (ילקו"י שביעית פ"ט ס"מ ס"ל, שביעית השדה פ"א ס"ג).

שעור לגברים באשדוד בשבת ב"כ בעל הנס 7 אזור ז', מנחה ב- 12:15 ואח"כ השיעור עם הרב יוסף כהן שליט"א בנושא: הלכה ואגדה

משרדי "האיחוד" טל': 08-8644452 *לא לעיין בתפילה* דוא"ל: haihud.ashdod@gmail.com